

ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЄКТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ

І. В. Адамович

*кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри педагогіки й андрагогіки
КЗ «Житомирський ОІППО» Житомирської обласної ради
м. Житомир, Україна*

О. М. Кулініч

*аспірант Комунального вищого закладу
«Вінницька академія неперервної освіти»
директор ЗОШ І-ІІІ ступенів № 36
ім. Я. Домбровського м. Житомира
м. Житомир, Україна*

В статті розглядаються проблемні питання реалізації проєктних технологій у формуванні освітнього середовища навчального закладу.

Ключові слова: проєкт, експеримент, освітнє середовище, розвивально-виховний процес

В статье рассматриваются проблемные вопросы реализации проектных технологий в формировании образовательной среды учебного заведения.

Ключевые слова: проєкт, експеримент, образовательная среда, развивающе-воспитательный процесс.

The article considers the problematic issues of the implementation of design technologies in the formation of the educational environment of an educational institution.

Keywords: project, experiment, educational environment, developmental and educational process.

Результативність педагогічної, управлінської, проєктної діяльності у сфері освіти взаємопов'язані, що сприяє визначенню позитивного іміджу освітнього закладу, відповідно – його функціональності. Для сталості закладу важливим аспектом є формування освітнього середовища та відповідний адміністративно-керований супровід. У Концептуальних засадах реформування школи «Нова українська школа» робиться наголос, що «таке середовище буде організовано в Новій українській школі. ... зросте частка проєктної, командної, групової діяльності у педагогічному процесі. Відповідно буде урізноманітнено варіанти організації навчального простору в класі...Організація нового освітнього середовища потребує широкого використання нових ІТ-технологій» [3, с. 28].

За О. Мармазою [7] цілі та призначення адміністрації освітнього закладу – у визначенні основних інструментів, методів, засобів, технологій, а, основне, вектору спрямування організаційно-дієвого процесу функціонування та розвитку відповідного закладу. Науково-

дослідну та проєктивну теми в своїх роботах розглядали також науковці Лаврентьєва Г. П., Шишкіна М. П. [6], Киричук В. О. [5] та ін.

Освітнє середовище закладу несе в собі відбиток соціальних змін в суспільстві, тому органічно відбувається генерування нових якостей. Для принципової зміни освітнього процесу є потреба у формулюванні кінцевої цілі, визначенні стратегії функціонування освітнього закладу, його управлінні.

Умови функціонування та розвитку освітніх організацій найбільш на даний момент наближені до ринкових відносин. Українське суспільство зумовлює зміну пріоритетних напрямів соціального буття молодого покоління, виникає потреба у науковому підході до нових, більш структурованих механізмів управління у системі освіти загалом та освітніх закладах, зокрема. Застосування для реалізації окреслених завдань методу проєктів дозволить відповідно:

- формулюванню та відтворенню проблемного методу, а саме установка освітнього закладу на підвищення якості його функціонування, визначення очікуваних результатів навчання з наголосом на вихідні умови. Важливо визначити етапи цього процесу: завдання, напрями та методи їх розв'язання, аналіз, синтез та порівняння, відповідне коригування;
- функціонування таких умовних аспектів, що сприяли б творчості та саморозвитку особистості, як і передбачається «Концепцією реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», а саме в процесі реформування одним із найактуальніших напрямів визначено створення «сучасного освітнього середовища закладу освіти, яке забезпечить необхідні умови, засоби і технології для навчання учнів, вчителів і батьків» [3, с.3];
- активне напрацювання педагогічними, адміністративними та учнівськими колективами практичної компетентності, але з огляду на індивідуальні можливості кожної функціональної фокус-групи;
- розвиток навичок критичного та креативного мислення (дидактика, методика, співпраця з батьківським колективом усіх ланок управління): свобода розмірковування, вільне висловлювання думок, ідей, їх реалізація тощо.

Реалізувати окреслені аспекти у функціонуванні освітнього закладу дозволять саме проєктні технології, які були визначені як актуальні, перспективні дослідно-експериментальною роботою [1,2] на базі загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 36 ім. Я. Домбровського м. Житомира. Всеукраїнського рівня експеримент «Соціально-педагогічне проєктування розвивально-виховного процесу в загальноосвітньому навчальному закладі» був презентований як проєкт на базі одного освітнього закладу. Перевірка гіпотези, і, як перспективні результати, висновки та напрацювання практичних матеріалів можуть бути надалі презентовані, популяризовані та поширені як практичний досвід у будь-якому освітньому закладі за бажанням адміністрації та педагогічного колективу.

Проєкт, що реалізується в межах Всеукраїнського експерименту має на меті теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність системи соціально-педагогічного проєктування розвивально-виховного процесу, розрахований на 2016-2021 роки (наказ МОН №228 від 04.03.2016 р.). Це цілий комплекс окремих проєктів: діагностування; розроблення програм-структур етапів реалізації експериментальної роботи; відповідний звіт по результативності кожного з етапів; формулювання основний розділів Концепції соціально-педагогічного проєктування розвивально-виховного процесу в освітньому закладі; вивчення, діагностування, прогноз рівня розвитку педагогів закладу – професійного та особистісного тощо.

Комплекс окремих проєктів відповідно до Програми експерименту охоплює чотири етапи його реалізації: I етап (організаційно-підготовчий), II (концептуально-діагностичний), III (формувальний), IV (узагальнюючий); де кожен з етапів є мініпроєктуванням дослідної роботи освітнього закладу.

На 2020 рік реалізовано проєктні задачі III етапу експерименту:

- впроваджено Концепцію соціально-педагогічного проєктування розвивально-виховного процесу у освітньому закладі;
- реалізовано організаційно-методичний супровід конструювання задач особистісного розвитку учнів як персонально-особистісного, так окремо по класному колективу і освітньому закладу в цілому (створення цілісно-персонізованого освітнього середовища);
- запроваджено та експериментально перевірено [2] форми навчання та виховання, що сприяють формуванню необхідних умов потенціалізації особистості (індивідуально-групові, інтегративно-наочні, інформаційно-масові, діалогічно-структурні тощо);
- розроблено систему дій щодо формування національно-патріотичного, громадянського, морального та інтелектуального виховання учнів під час аудиторної та позакласної роботи як діяльність класного керівника так і вчителів-предметників та ін.

У межах експерименту на початковому, поточних етапах та під час завершення того чи іншого мініпроєкту діагностико-аналітичне дослідження проводиться з використанням спеціально розробленого комп'ютерного комплексу «Персонал – ψ» (версія 9.27) та «Універсал»[5], на основі методик психологічного тестування: проведення діагностики усіх учасників (адміністрація, педагогічний, учнівський, батьківський колективи) освітнього процесу; прогноз розвитку та системний аналіз учнівської особистості; градування завдань, що визначені у освітньому закладі та формулювання задач управлінського спрямування; прогностика проєктно-орієнтованого навчального та виховного змісту, лініювання проєктів з конструктивно-цільовим змістом, проєктно-модульне планування створення ефективного середовища функціонування освітнього закладу з особистісно-орієнтованим змістом; та конкретизацією визначення управлінського інструментарію у процесі організації середовища в умовах Нової української школи [3, с. 28].

Перспективним у межах нашої дослідно-експериментальної роботи як проєкту формування освітнього середовища з розвивально-виховним підходом до освітнього процесу визначено порівняння результатів діагностичного та контрольного-узагальнюючих етапів з відповідною результативністю у співвідношенні з прогнозованою метою, завданнями та кінцевими результатами. Реалізація IV етапу надасть можливість презентувати, популяризувати результати дослідно-експериментальної роботи на всеукраїнських конференціях, вебінарах, онлайн-марафонах, а також поширити досвід у системі методичної роботи не тільки окремих освітніх закладів, а й регіональних структур в цілому.

Література

1. Наказ МОН від 07.11.2000 № 522 «Про затвердження Положення про порядок здійснення інноваційної діяльності». – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0946-00>
2. Наказ МОН України від 04.03.2016 р. № 228 «Про проведення дослідно-експериментальної роботи на базі загальноосвітньої школи I-III ступенів № 36 ім. Я. Домбровського м. Житомира». – Режим доступу: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/5269>

3. Концептуальні засади реформування середньої школи. «Нова українська школа» – URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
4. Джумська Л.В. Порадник керівнику освітнього закладу «Прийняття управлінського рішення та організація контролю за його виконанням»: методичні рекомендації/Л.В. Джумська. – Миколаїв: ОППО, 2011. – 36 с.
5. Киричук В. О. Проектування навчально-виховного комплексу в комп'ютерному комплексі «Універсал-3»: навч. – метод. посіб. / В. О. Киричук. – П'яте видання, доповнене. – К.: Інфосистем, 2011. – 241 с.
6. Лаврентьєва Г. П. Шишкіна М. П. Методичні рекомендації з організації та проведення науково-педагогічного експерименту. – Київ: ІТЗН, 2007.
7. Мармаза О. І. Управління навчальним закладом : [навч.-метод. посібник] : у двох частинах. Ч. 1 : Абетка менеджера освіти / О. І. Мармаза, О. М. Касьянова, В. В. Григораш та ін. – Х. : Веста ; Ранок, 2003. – 160 с.